

Jerzy Petersburski

VII Ogólnopolski Festiwal Piosenki Retro

maj – październik 2010 roku

im. Mieczysława Fogga

GŁOS Festiwalu

62
4/2010

Warszawa
kwiecień 2010

KALENDARIUM BARAN

26 marca 1906 we Lwowie urodził się **Emanuel Schlechter** autor piosenek lwowskich i filmowych *Moja gitara, Młodym być, Szkada lata* zginął podczas likwidacji getta 1943

6 kwietnia 1901 we Lwowie urodził się **Marian Heschel (Hemar)** poeta, satyryk, dramaturg i reżyser wg własnej opinii *hodowca piosenek* wg *Boya* klasyk rozrywki i mistrz polskiego kabaretu, bard Lwowa i trubadur polskiej emigracji zm. **11 lutego 1972** w Leith Hill

7 kwietnia 1894 w Warszawie urodził się **Artur Cwibak (Tur)** autor tekstów piosenek, satyryk zm. **5 listopada 1968** w Warszawie

9 kwietnia 1887 w Warszawie urodził się **Konrad Runowiecki (Tom)** aktor, reżyser, autor tekstów piosenek twórca nazwy kabaretu *Qui pro quo* autor powiedzonka *Jak się nie ma co się lubi, to się lubi, co się ma mąż aktorki Zuli Pogorzelskiej* zm. **9 sierpnia 1957** w Los Angeles

20 kwietnia 1916 w Rosji urodziła się **Weronika Grynberg (Wiera Gran)** aktorka, piosenkarka *Trzy listy, Przemięło z wiatrem* zm. **19 listopada 2007** w Paryżu

20 kwietnia 1895 w Warszawie urodził się **Jerzy Petersburski** kompozytor, dyrygent zwany *królem tanga* *Tango milonga, Już nigdy* zm. **7 października 1979** Warszawa

WIELKANOC Z „ŻABĄ”

Aleksander Żabczyński w filmie *Zapomniana melodia*

TVP WARSZAWA

emisja: niedziela, 4 kwietnia, godz. 18.20

Zapomniana melodia, 1938 r.

JUŻ NIE ZAPOMNISZ MNIE

Film dokumentalny o Aleksandrze Żabczyńskim
(reż. Marek Maldis, *Złoty Liść Retro* 2009)

niedziela, 4 kwietnia, godz. 15.50
powtórzenie: poniedziałek, 5 kwietnia, godz. 6.50
TV Warszawa, poniedziałek, 5 kwietnia, godz. 18.20

**TVP
POLONIA**

POLECAM SASIADOM

ŚWIĘTA Z ŻABĄ

Był amantem, do którego wdychały i w którym kochały się nasze babcie. Przystojny, wszechstronnie utalentowany aktor teatralny, filmowy i kabaretowy, zdobył popularność dzięki rolom amantów i piosenkom w filmach i komediach muzycznych. **Aleksander Bożydar Żabczyński**, dla fanek i wielbicieli *Ali*, dla Rodziny *Bodzio*, dla kolegów *Żaba*. W tym roku minie 110 rocznica jego urodzin.

Najbardziej warszawski spośród aktorów dwudziestolecia międzywojennego, Warszawiak w każdym calu: tu się urodził (24 lipca 1900 roku), tu studiował, tu występował, tu po wojnie powrócił i zmarł (31 maja 1958 roku).

Ojciec był generałem Wojska Polskiego, więc Aleksander junior ukończył Szkołę Podchorążych w Poznaniu i do 1921 roku służył w armii polskiej jako oficer. Ale potem studiował prawo na Uniwersytecie Warszawskim i należał do koła dramatycznego, kształcił się w prywatnej *Szkole Gry Sceniczo-Filmowej Niny Niovilli*. Tam odkryty przez **Edmunda Wiercińskiego**, debiutował w *Reducie* (24 grudnia 1922 roku). Występował w teatrach warszawskich (*Polski, Narodowy*), na scenach Lwowa, Poznania i Łodzi, później także w warszawskich kabaretach i teatrzykach rewiowych: *Perskie Oko, Morskie Oko, Wesole Oko* (1931), *Kameleon* (1932), *Rex* (1933), *Cyrulik Warszawski* (1936).

Jako aktor filmowy, debiutował w niemym filmie *Czerwony błazen* (reż. **Henryk Szaro**, 1926). Wystąpił w 25 filmach dźwiękowych (*Ada to nie wypada, Królowa przedmieścia, Jadzia, Manewry miłosne, Pani minister tańczy, Sportowiec mimo woli, Zapomniana melodia*).

Śpiewał piosenki: *Całuję twoją dłoń madame* (muz. **R. Ervin**, sł. **Andrzej Włast**), *Jak drogie są wspomnienia*, *Już nie zapomnisz mnie* (muz. **Henryk Wars**, sł. **Ludwik Starski**), *Nikt mnie nie rozumie tak jak ty* (muz. **Zygmunt Wiewler**, sł. **Jerzy Jurandot**), *Powróćmy jak za dawnych lat* (muz. **Henryk Wars**, sł. **Jerzy Jurandot**).

Podczas wojny brał udział w kampanii wrześniowej jako porucznik (1 pułk artylerii), po klęsce wrześniowej przedostał się do Rumunii. Internowany w obozie na Węgrzech, zbiegł do Francji.

Był oficerem Polskich Sił Zbrojnych we Francji i w Anglii, wysłany na Bliski Wschód (1942) dotarł przez Irak i Palestynę do Egiptu. Walczył w armii generała Andersa jako kapitan pod Monte Cassino (był ranny). Został odznaczony Krzyżem Walecznych.

Po wojnie pracował *Polskim Czerwonym Krzyżu* w Salzburgu (1946). Rok później powrócił do kraju. Występował w teatrach warszawskich (*Mały, Klasyczny, Polski*), radiu i telewizji, lecz w PRL-owskiej rzeczywistości, niedoceniany i celowo zepchnięty na margines, nie zdołał się odnaleźć i wykorzystać swojego talentu.

Telewizja Polska chce Państwu przypomnieć tego artystę, proponując *Święta z Aleksandrem Żabczyńskim*. I choć niezwykle rzadko namawiam do oglądania programu telewizyjnego i raczej zalecam świąteczny spacer z rodziną, tym razem zrobię wyjątek: w pierwszym dniu Świąt Wielkanocnych polecam komedię muzyczną *Zapomniana melodia z 1938 roku* (TVP Warszawa, niedziela, 4 kwietnia, godz. 18.20). To z tego filmu, w którym **Aleksander Żabczyński** wystąpił obok **Heleny Grossówny** i **Jadwigi Andrzejewskiej**, pochodzą słynne przedwojenne szlagiery: *Ach jak przyjemnie* i *Już nie zapomnisz mnie*.

W ubiegłym roku powstał dokumentalny film telewizyjny o **Aleksandrze Żabczyńskim** - *Już nie zapomnisz mnie*, zrealizowany z wielką starannością i dbałością o szczegóły ikonograficzne przez historyka i dziennikarza telewizyjnego **Marka Maldisa**. Przedpremierowy pokaz filmu odbył się w październiku 2009 roku, podczas *VI Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Retro im. Mieczysława Fogga*, gdzie film i jego reżyser został wyróżniony *Złotym Liściem Retro*.

Premierową emisję filmu w telewizji *Polonia* zaplanowano na I dzień świąt (4 kwietnia) o godz. 15.50 (powtórka w poniedziałek wielkanocny o 6.50) oraz w *TVP3 Warszawa* w II dzień świąt (5 kwietnia) po *Kurjerze Warszawskim* o godz. 18.10.

Wojciech Dąbrowski

sąsiedzi
www.tygodnik-sasiedzi.pl

nr 9 (90), 2 kwietnia 2010 roku

POLECAM SASIADOM

POWRÓT JAROSY'EGO

Prousi panstwa!

Tym charakterystycznym powitaniem z lekkim cudzoziemskim akcentem, rozpoczynał swój występ i każdą zapowiedź kolejnego numeru, legendarny król polskiego kabaretu, mistrz nad mistrze, konferansjer, piosenkarz, aktor i reżyser pochodzenia węgierskiego **Fryderyk Jarosy**, nazywany przez środowisko artystyczne **Fryderykiem Wielkim**. Miał niesłychany urok osobisty, wyczucie sceny i poczucie humoru.

Zapowiadanie numerów polega albo na wychwalaniu ich a priori, albo na usprawiedliwianiu, że będą nudne – wyjaśniał adeptom sztuki estradowej.

Urodził się 10 października 1889 roku w Pradze, miał obywatelstwo austriackie, debiutował w Berlinie w rosyjskim teatryku emigracyjnym *Sinaja Ptica* (*Niebieski Ptak*) w 1921 roku. Z tym teatrem wędrował po stolicach Europy, aż zakochawszy się po uszy w Warszawie w młodziutkiej początkującej tancerce i piosenkarce **Marii Annie Pietruszyńskiej**, osiedlił się w Polsce na stałe. To jemu zawdzięczała owa artystka swoją późniejszą karierę jako **Hanka Ordonówna**. Był jej opiekunem artystycznym, zmienił jej image, styl i repertuar.

Został konferansjerem teatru *Qui pro Quo* (1924-1931), a po jego likwidacji występował w kabaretach *Banda* (1931-1933) i *Rex* (1933), był dyrektorem artystycznym kabaretów *Cyganeria* (1933-1934), *Stara Banda* (1935) i *Cyrulik Warszawski* (1935-1939).

Był odkrywcą wielu talentów. Wylansował nie tylko **Ordonkę**, ale także **Zulę Pogorzelską**, **Stefcię Górską**, **Zofię Terne**, **Lenę Żelichowską**, **Adolfa Dymkę** i **Kazimierza Lopka Krukowskiego**.

Wystąpił w filmach: *Co mój mąż robi w nocy*, *Papa się żeni* i *Parada Warszawy*. Wydał zbiór swoich tekstów *Proszę Państwa* (1929).

Otwarcie kolejnego teatru *Figaro* i pierwszą premierę rewii *Żyć nie umierać* zaplanował na 2 września 1939 roku...

Przekład, czyli tłumaczenie, jest jak kobieta: jeżeli wierny - to brzydki, jeżeli ładny - to niewierny. Kobieta jest jak kołnierzyk. Dopiero jak się ją ma na szyi, widzi się jaki to numer – dzielił się chętnie swoimi doświadczeniami. – *Nie można pocałować kobiety niespodziewanie. Można ją tylko pocałować prędzej, niż się spodziewała.*

W czasie wojny ukrywał się pod nazwiskiem **Franciszek Nowaczyk**, pisał antyniemieckie wiersze satyryczne. Aresztowany przez gestapo (z **Zofią Terne**, 24 października 1939 roku), odmówił współpracy z Niemcami. Po Powstaniu Warszawskim, został wywieziony do obozu jenieckiego w Buchenwaldzie, uciekł z transportu w czasie likwidacji obozu.

Po wojnie przebywał na emigracji. Założył polski teatr *Cyrulik Warszawski* w Brukseli (maj 1945 roku), organizował rewię i kabaret emigracyjny w Londynie (1950), w Los Angeles odbył się jego benefis (1952).

W tym roku minie pół wieku od chwili jego śmierci. Zmarł nagle na atak serca 6 sierpnia 1960 roku w Viareggio podczas pobytu we Włoszech. Jego grób znajduje się na cmentarzu *Friedhof Neustift am Walde* w Wiedniu.

Autorką wspomnień o Jarosym *Urodził go Niebieski Ptak* jest **Stefania Grodzieńska** (1986), artystka, która pracowała z Jarosym w *Cyryliku Warszawskim* i razem z mężem **Jerzym Jurandotem** przyjaźniła się z nim do końca.

Monografię *Zawsze ten sam, czyli Fryderyk Jarosy na emigracji w latach 1945-1960* (opublikowaną w *Pamiętniku Teatralnym* w 1998 roku) oraz książkę wspomnieniową *Jestem Jarosy! zawsze ten sam...* opublikowała **Anna Mieszkowska** (wydawnictwo Literackie *Muza*, 2008). Najlepszym podsumowaniem może być fragment przytoczonej tam recenzji **Tadeusza Boya Żeleńskiego**: *Jarosy, jak Jarosy. Bez konkurencji.*

Prousi panstwa!

Tak wita widzów **Wojciech Machnicki**, który od 6 lat wybornie wciela się w postać **Jarosego**. Jest jak on elegancki, czarujący, inteligentny. Przypomina z wdziękiem jego dowcipne teksty, skecze muzyczne, zapowiedzi, piosenki.

Monodram *Jarosy zawsze ten sam* (zrealizowany w reżyserii **Tadeusza Wiśniewskiego** przy współudziale **Zbigniewa Rymarza**, który spektakl opracował muzycznie), zdobył **Złoty Liść Retro** na *I Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki Retro im. Mieczysława Fogga* w Krakowie w listopadzie 2004 roku).

Koncert zostanie zaprezentowany w ramach cyklu *Dawnych wspomnień czar* w poniedziałek, 26 kwietnia o godz. 19 w *Natolińskim Ośrodku Kultury*.

Wojciech Dąbrowski

www.tygodnik-sasiedzi.pl

nr 11 (92), 23 kwietnia 2010 roku

FRYDERYK'2010 DLA PŁYTY CAFE FOGG 2

Tegoroczną nagrodę Muzyczną
Fryderyk w kategorii
Album Roku – muzyka klubowa
otrzymała kompilacja *Cafe Fogg 2*
wydana przez wytwórnię fonograficzną

Prezentowaliśmy ją w numerze 15 (57)
Głosu (30 października 2009)
Gratulujemy!

Warszawa, ul. Grójecka 65

www.ochteatr.com.pl

poniedziałek, 26 kwietnia, godz. 20

Sława Przybylska (Złoty Liść Retro'2004)

prowadzenie: Jan Krzyżanowski
akompaniament: Janusz Tylman

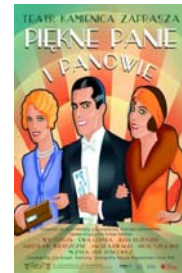

Warszawa, al. Solidarności 93

www.teatrkamienica.pl

czwartek, 28 kwietnia, godz. 19.30

Piękne panie i panowie widowisko kabaretowe

Julia Kozuszek, Ewa Lorsa
Jacek Kawalec, Jarosław Witaszyk
opieką art. Emilian Kamiński

Koncert z cyklu:
DANYCH WSPOMNIENIACH CZAR
WOJCIECH MACHNICKI
w programie
Jarosy
zawsze ten sam

Poniedziałek
26 kwietnia
g. 19.00
ZAPRASZAMY

Natoliński Ośrodek Kultury ul. Na Uboczu 3

www.nok.art.pl

WOJCIECH MACHNICKI
akompaniament: Zbigniew Rymarz
(Złote Liście Retro'2004)

KINO DOKUMENTU

Filmowy wieczór ze Stanisławem JANICKIM

24.04.2010
sobota
godz. 18.00

wstęp wolny

Za winy niepopołnione - Eugeniusz Bodo - 1997 r. 50'
produkcja WFOiPE dla 1 programu TVP S.A.

Film jest bajką - 2005 r. 37'
produkcja Film Studio MTM, TVP S.A.

Dom Sztuki ul. Wiolinowa 14 tel. 643 79 35

Kino Domu Sztuki
zaprasza na pokaz z cyklu

POLSKA 1936

BĘDZIE LEPIEJ

25.04.2010
niedziela
godz. 18.00
wstęp wolny

Trwa Lektoria

red. Stanisław Janicki

Dom Sztuki ul. Wiolinowa 14 tel. 643 79 35

reżyseria Michał Waszyński
scenariusz Emanuel Schlechter i Ludwik Starski

występują Loda Niemirzanka
Stanisław Sierański
Antoni Fertner
oraz Kazimierz Wajda i Henryk Vogelfaenger
czyli SZCZEPKO I TONKO

Mijają lata, zostają piosenki

w każdą niedzielę 4, 11, 18, 25 kwietnia, godz. 20

audycje Jana Zagrody i Danuty Żelechowskiej (Złoty Liść Retro'2004)

Organizator Festiwalu i wydawca: www.oakgroup.pl
Dyrektor artystyczny: Wojciech Dąbrowski, tel. 0-600 630 952
www.festiwalretro.pl, www.spotkaniazpiosenka.org